

ชนิดของสัตว์เลื้อยคลานในสังคมป่าดิบแล้งและป่าเต็งรังของสถานีวิจัยสิ่งแวดล้อม
สะแกกราช จังหวัดนครราชสีมา

REPTILE SPECIES IN DRY EVERGREEN AND DRY DIPTEROCARP
FORESTS OF SAKAERAT ENVIRONMENTAL RESEARCH STATION,
NAKHON RATCHASIMA PROVINCE

นัฐกานต์ สุตนนท์^{1/}* วิรุยุทธ์ เลาะห์จินดา^{1/}

Natthakan Suttanon^{1/}* Virayuth Lauhachinda^{1/}

ABSTRACT

The study of reptile species in Dry evergreen and dry dipterocarp forests of Sakaerat Environmental Research Station, Nakhon Ratchasima Province was carried out during October 2007 to September 2008. The field survey were made monthly in two different forest types by using two methods : (1) direct searching method and (2) pitfall and drift fence trap. The objective of this study is to collect of reptile species diversity in two different forest types and in different seasons. The result from the study, then, will be used as basic information for conservation and management of reptiles species at Sakaerat. The study found 65 species (2 orders, 12 families, and 46 genera) ; 48 species in dry evergreen forest and 45 species in dry dipterocarp forest, 61 species in rainy season and 38 species in dry season. The similarity index of reptile species between these two forest types was 60.22 which was slightly low due to the difference of the ecological characteristics and the forest structure of the two forest types. The similarity index of reptile species between the two seasons was 68.68 which was also slightly low due to the increasing of humidity and amount of food in rainy season. Malayan dwarf gecko is a new record distribution in Sakaerat. Red-headed lizard, Eastern banded bow-fingered gecko and Northern forest crested lizard were the most and year round reptile species found whereas Yunnan dwarf gecko, Smooth-backed parachute gecko and Diard's blind snake, for examples, were the least reptiles species found during the study period.

บทคัดย่อ

การศึกษานชนิดของสัตว์เลื้อยคลานในสังคมป่าดิบแล้งและป่าเต็งรังของสถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกกราช จังหวัดนครราชสีมา ดำเนินการระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ.2550 ถึงเดือนกันยายน พ.ศ.2551 เก็บข้อมูลภาคสนามทุกเดือนจากสังคมป่า 2 ประเภท ด้วยวิธีการสำรวจ 2 วิธี คือ (1) เดินสำรวจโดยวิธีค้นหาตัวโดยตรง และ (2) การวางกับดักหลุม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาชนิดของสัตว์เลื้อยคลานในสังคมป่าต่างประเภทและในฤดูกาลต่างกัน เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการอนุรักษ์และการวางแผนจัดการสัตว์เลื้อยคลานในพื้นที่สะแกกราช การศึกษาพบสัตว์เลื้อยคลานจำนวน 65 ชนิด (2 อันดับ 12 วงศ์ และ 46 สกุล) โดยพบในป่าดิบแล้งจำนวน 48 ชนิด และในป่าเต็งรังจำนวน 45 ชนิด พบในฤดูฝนจำนวน 61 ชนิดและในฤดูแล้งจำนวน 38 ชนิด ค่าดัชนีความคล้ายคลึงของชนิดสัตว์เลื้อยคลานในสังคมป่า 2 ประเภทมีค่าร้อยละ 60.22 ซึ่งมีค่าค่อนข้างน้อยอาจเนื่องจากความแตกต่างที่ชัดเจนของลักษณะทางนิเวศวิทยา

^{1/}ภาควิชาสัตววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, e-mail: sticky_wl26@hotmail.com

และโครงสร้างของป่าทั้ง 2 ประเภท และค่าดัชนีความคล้ายคลึงของชนิดสัตว์สี่เท้าเลี้ยงคลานในฤดูฝนและฤดูแล้งมีค่าร้อยละ 68.68 ซึ่งมีค่าค่อนข้างน้อยอาจเนื่องมาจากความชื้นและอาหารที่เพิ่มขึ้นในฤดูฝน ชนิดที่เป็นการแพร่กระจายใหม่ของพื้นที่ คือ จิ้งจกเขาสูงมลายู ชนิดที่พบมากและพบตลอดทั้งปี ตัวอย่างเช่น กิ้งก่าหัวแดง ตุ๊กแกป่าตะวันออก กิ้งก่าแก้วเหนือ และสัตว์สี่เท้าเลี้ยงคลานชนิดที่พบน้อย ตัวอย่างเช่น จิ้งจกเขาสูงยูงน่าน ตุ๊กแกบินหางหยัก งูดินใหญ่อินโดจีน

คำนำ

สัตว์สี่เท้าเลี้ยงคลานเป็นสัตว์มีกระดูกสันหลังที่ค่อนข้างถูกมองข้ามและไม่เข้าใจในด้านความสำคัญต่อระบบนิเวศ ปัจจุบันสัตว์กลุ่มนี้มีการพบชนิดใหม่อย่างต่อเนื่อง (Ota & Nabhitabhata, 1991; Honda *et al.*, 1997; Hikida *et al.*, 2002; Chuaynkern *et al.*, 2005) และขณะเดียวกันก็ถูกคุกคามอย่างมาก (IUCN, 2008) เนื่องจากการนิยมนบริโภค (วิโรจน์, 2525) และการขายเพื่อเป็นสัตว์เลี้ยง (Shepherd & Nijman, 2008) แม้ว่าในปัจจุบันนี้การศึกษาเกี่ยวกับสัตว์กลุ่มนี้ในประเทศไทยได้มีผลงานการศึกษาเผยแพร่ออกมาเรื่อยๆ แต่ก็ยังไม่ครอบคลุมในทุกสาขาวิชา

สถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกราชเป็นพื้นที่ที่มีสภาพนิเวศที่ค่อนข้างจำเพาะและพบว่ายังมีการพบชนิดใหม่หรือการกระจายใหม่ของสัตว์สี่เท้าเลี้ยงคลานจากในพื้นที่เพิ่มจากที่เคยศึกษาในอดีต ซึ่งแสดงให้เห็นอีกทางหนึ่งของความหลากหลายในพื้นที่ ดังนั้นถ้ามีการศึกษาอย่างต่อเนื่องจะทำให้ได้ข้อมูลพื้นฐานเพื่อความก้าวหน้าในด้านอนุกรมวิธานและเป็นข้อมูลประกอบการวางแผนงานการวิจัยในระดับต่อยอดหรือแขนงอื่น อีกทั้งยังใช้เป็นข้อมูลสำหรับการจัดการและการอนุรักษ์สัตว์สี่เท้าเลี้ยงคลานในพื้นที่และประเทศไทย

อุปกรณ์และวิธีการ

การเก็บข้อมูลชนิดสัตว์สี่เท้าเลี้ยงคลานในสังคมป่าเต็งรังและป่าดิบแล้งของสถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกราช ระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ.2550 ถึง เดือนกันยายน พ.ศ.2551 ใช้ 2 วิธี คือ (1) การเดินสำรวจตามเส้นทางตัวแทนของสังคมป่า 2 ประเภท จำนวน 4 เส้นทาง เพื่อค้นหาตัวสัตว์โดยตรง (direct searching method) โดยเดินสำรวจในเวลากลางวันและกลางคืน หรือใช้ข้อมูลจากร่องรอยและหลักฐานของตัวสัตว์ที่สามารถระบุชนิดได้ เช่น คราบ ซาก เป็นต้น บันทึกชนิด เวลาที่พบพฤติกรรมขณะพบ เพศ วัย ขนาด และสังคมป่าที่สำรวจ และ(2) การใช้หลุมกับดัก (drift fence pitfall trap) สังคมป่าละ 7 จุด ที่คัดแปลงจาก Com *et al.* (1994) นอกจากนั้นยังสำรวจนอกพื้นที่ที่กำหนดและใช้รถยนต์วิ่งตามถนนเพื่อหาจำนวนชนิดเพิ่มเติม เก็บข้อมูลภาคสนามทุกเดือน ๆ ละ 4-5 วัน จำแนกชนิดสัตว์สี่เท้าเลี้ยงคลานโดยเทียบกับผลงานของ Taylor (1963 & 1965) Cox (1991) Cox *et al.* (1998) และ ไพบูลย์ (2547) และโดยการเปรียบเทียบตัวอย่างซึ่งจำแนกชนิดไว้แล้วจากภาควิชาสัตววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และข้อมูลเพิ่มเติมจากข้อมูลอินเทอร์เน็ต (Internet)

การวิเคราะห์ข้อมูล

คำนวณค่าดัชนีความคล้ายคลึงของสัตว์ (Similarity index) โดยอาศัยข้อมูลการพบ และไม่พบ (Sorensen, 1948) ของสัตว์เลื้อยคลานแต่ละชนิดในพื้นที่แต่ละแห่ง และฤดูกาลแต่ละฤดูกาล โดยมีวิธีการคำนวณดังนี้

$$\text{ค่าดัชนีความคล้ายคลึงกัน (QS)} = [2C / (A+B)] \times 100$$

เมื่อ QS คือ ความคล้ายคลึงกันของสัตว์ A คือ จำนวนชนิดสัตว์ที่พบใน A

B คือ จำนวนชนิดสัตว์ที่พบใน B C คือ จำนวนชนิดสัตว์ที่พบใน A และ B

พื้นที่ศึกษา

สถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกราช ตั้งอยู่ในจังหวัดนครราชสีมา มีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางอยู่ระหว่าง 280 - 762 เมตร จุดที่ตั้งสถานีอยู่ประมาณเส้นรุ้งที่ 14 องศา 30 ลิปดาเหนือ เส้นแวงที่ 101 องศา 55 ลิปดาตะวันออก อยู่ในเขตภูมิอากาศแบบฝนเขตร้อน (tropical rain climate) รับอิทธิพลจากมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุดและต่ำสุดทั้งปีของพื้นที่ตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2550 ถึงเดือนกันยายน พ.ศ.2551 เท่ากับ 30.3 และ 21.5 องศาเซลเซียส ตามลำดับ โดยอุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุดในเดือนเมษายน พ.ศ.2551 เท่ากับ 35.4 องศาเซลเซียส และอุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุดในเดือนมกราคม พ.ศ.2551 เท่ากับ 16.1 องศาเซลเซียส ปริมาณน้ำฝนรวมเฉลี่ยรายปี 82.1 มม. โดยปริมาณน้ำฝนรวมสูงสุดพบในเดือนกันยายน พ.ศ.2550 เท่ากับ 171.3 มม. และปริมาณน้ำฝนรวมต่ำสุดพบในเดือนธันวาคม พ.ศ.2550 เท่ากับ 0.0 มม. เปอร์เซ็นต์ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยทั้งปี เท่ากับ 90 โดยเปอร์เซ็นต์ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยสูงสุดเป็นเดือนกันยายน พ.ศ.2550 เท่ากับ 96 และความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยต่ำสุดเป็นเดือนมกราคม พ.ศ.2551 เท่ากับ 84 สภาพป่าปกคลุมด้วยสังคมป่าที่สำคัญ 2 ชนิด ได้แก่ ดิบแล้ง (dry evergreen forest) และป่าเต็งรัง (dry dipterocarp forest) (สถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกราช, 2551) ซึ่งระหว่างการศึกษามีไฟเข้าไปในสังคมป่าเต็งรังในเดือนเมษายน พ.ศ.2551

ผลและวิจารณ์

ชนิดสัตว์เลื้อยคลาน

จากการสำรวจในสังคมป่าดิบแล้งและป่าเต็งรังของสถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกราช ระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ.2550 ถึงเดือนกันยายน พ.ศ.2551 พบสัตว์เลื้อยคลานทั้งหมด จำนวน 2 อันดับ 12 วงศ์ 46 สกุล 65 ชนิด (ตารางผนวกที่ 1) วงศ์ที่สำรวจพบจำนวนชนิดมากที่สุด 3 ลำดับแรกคือ วงศ์งู

พิษอ่อน (Family Colubridae) จำนวน 24 ชนิด 15 สกุล วงศ์ตุ๊กแก (Family Gekkonidae) จำนวน 11 ชนิด 7 สกุล และวงศ์กิ้งก่า (Family Agamidae) จำนวน 6 ชนิด 4 สกุลตามลำดับ

1. ชนิดสัตว์เลื้อยคลานกับสังคมนา

สัตว์เลื้อยคลานที่สำรวจพบในแต่ละสังคมนา มีจำนวนชนิดแตกต่างกัน โดยพบสัตว์เลื้อยคลานในสังคมนาดิบแล้งจำนวนทั้งหมด 48 ชนิด (35 สกุล 11 วงศ์) คิดเป็นร้อยละ 73.85 ของจำนวนชนิดที่สำรวจพบทั้งหมด ซึ่งเป็นชนิดที่พบเฉพาะสังคมนาดิบแล้งจำนวน 20 ชนิด คิดเป็นร้อยละ 30.77 ของจำนวนชนิดที่สำรวจพบทั้งหมด ในสังคมนาเต็งรังพบจำนวนทั้งหมด 45 ชนิด (36 สกุล 11 วงศ์) คิดเป็นร้อยละ 69.23 ของจำนวนชนิดที่สำรวจพบทั้งหมด ซึ่งเป็นชนิดที่พบเฉพาะสังคมนาเต็งรังจำนวน 17 ชนิด คิดเป็นร้อยละ 26.15 ของจำนวนชนิดที่สำรวจพบทั้งหมด และสัตว์เลื้อยคลานที่พบแพร่กระจายได้ทั้ง 2 สังคมนาจำนวน 28 ชนิด (22 สกุล 9 วงศ์) คิดเป็นร้อยละ 43.08 ของจำนวนชนิดที่สำรวจพบทั้งหมด และค่าความคล้ายคลึงของชนิดในทั้ง 2 สังคมนา มีค่าร้อยละ 60.22 และพบชนิดที่เป็นการแพร่กระจายใหม่ในพื้นที่ คือ จิ้งจกเขาสูงมลายู (*Hemiphyllodactylus typus*) โดย Nabhitabhata *et al.* (2004) รายงานการแพร่กระจายในพื้นที่จังหวัดตราด นครราชสีมา ตรัง และระนอง ขณะที่ Nabhitabhata & Chan-ard (2005) รายงานการแพร่กระจายในพื้นที่จังหวัดตราด ระยอง ตรัง และยะลา

สังคมนาทั้ง 2 ประเภทค่อนข้างแตกต่างกันอย่างชัดเจนในด้านชนิดพันธุ์ไม้และกายภาพทำให้มีสัตว์เลื้อยคลานที่พบเป็นชนิดแตกต่างเกือบร้อยละ 50 และแม้ว่าบางชนิดสามารถแพร่กระจายได้ทั้ง 2 สังคมนา แต่เนื่องจากปัจจัยบางประการ เช่น เต่าแดง (*Cyclemys dentata*) ที่มีนิสัยอาศัยและหากินในน้ำจะพบการแพร่กระจายในสังคมนาดิบแล้งเพราะป่าดิบแล้งมีอ่างเก็บน้ำและลำห้วยที่มีน้ำตลอดทั้งปี ส่วนในสังคมนาเต็งรังเต่าแดงจะแพร่กระจายไปได้เฉพาะฤดูฝนที่มีน้ำในลำห้วย

สัตว์ชนิดที่เด่นเนื่องจากจำนวนครั้งและจำนวนตัวที่พบในสังคมนาดิบแล้ง ได้แก่ ตุ๊กแกป่าตะวันออก (*Cyrtodactylus intermedius*) เพราะพบทุกเดือน และพบเฉพาะในป่าดิบแล้ง แต่จากรายงานพบการแพร่กระจายของตุ๊กแกป่าตะวันออกในป่าดิบชื้นและสวนยางพารา (ณรงค์ฤทธิ์, 2546) แต่ไม่มีรายงานการพบในป่าเต็งรัง สัตว์ที่เด่นอีกชนิดคือ กิ้งก่าแก้วเหนือ (*Calotes emma alticristata*) เพราะพบทุกเดือน แม้ว่ากิ้งก่าแก้วเหนือแพร่กระจายได้ทั้ง 2 สังคมนาแต่พบในป่าดิบแล้งมากกว่าในป่าเต็งรังและในพื้นที่รอยต่อของป่าดิบแล้งกับป่าเต็งรัง และกิ้งก่าแก้วเหนือที่พบในป่าเต็งรังและในป่ารอยต่อส่วนมากเป็นกิ้งก่าวัยอ่อนที่แพร่กระจายออกไป

สัตว์ชนิดที่เด่นเนื่องจากจำนวนครั้งและจำนวนตัวที่พบในสังคมนาเต็งรัง ได้แก่ กิ้งก่าหัวแดง (*Calotes versicolor*) เพราะพบทุกเดือน แม้ว่ากิ้งก่าหัวแดงแพร่กระจายได้ทั้ง 2 สังคมนาแต่พบในป่าเต็งรังมากกว่าในป่าดิบแล้งและในพื้นที่รอยต่อของป่าดิบแล้งกับป่าเต็งรัง และกิ้งก่าหัวแดงที่พบในป่าดิบแล้งและในป่ารอยต่อส่วนมากจะพบในพื้นที่ที่ค่อนข้างเปิดโล่ง

2. ชนิดสัตว์เลื้อยคลานกับฤดูกาล

การศึกษาได้แบ่งช่วงฤดูกาลโดยใช้พื้นฐานของปริมาณน้ำฝนที่ 100 มม. (ศศิธร, 2551) และแบ่งเป็น 2 ฤดูกาล คือ ฤดูฝน (ช่วงน้ำมาก) กับฤดูแล้ง ซึ่งช่วงเวลาการศึกษาจากข้อมูลปริมาณน้ำฝนของสถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกกราชตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ.2550 ถึงกันยายน พ.ศ.2551 ช่วงฤดูฝน ได้แก่เดือนตุลาคม พ.ศ.2550 กับช่วงเดือนเมษายน ถึงกันยายน พ.ศ.2551 (7 เดือน) และช่วงฤดูแล้งตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2550 ถึง มีนาคม พ.ศ.2551 (5 เดือน) แต่ในช่วงฤดูฝนเดือนกรกฎาคม พ.ศ.2551 มีปริมาณน้ำฝนรวมน้อยกว่า 100 มม. คือ 46.3 มม. ซึ่งข้อมูลปริมาณน้ำฝนรวมย้อนหลัง 10 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2541 ถึง พ.ศ.2551 พบว่า สถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกกราชมีฤดูฝนตั้งแต่เดือนมีนาคม หรืออาจล่าช้าเป็นเดือนพฤษภาคมจนถึงเดือนตุลาคม และจะมีช่วงที่ฝนทิ้งช่วงในเดือนเมษายนหรือเดือนกรกฎาคม

2.1 ชนิดสัตว์เลื้อยคลานในฤดูฝน

สัตว์เลื้อยคลานที่พบในฤดูฝนมีจำนวนทั้งหมด 61 ชนิด (45 สกุล 12 วงศ์) คิดเป็นร้อยละ 93.85 ของจำนวนชนิดที่สำรวจพบทั้งหมด และเป็นชนิดที่พบเฉพาะฤดูฝน 27 ชนิด คิดเป็นร้อยละ 41.54 ของจำนวนชนิดที่สำรวจพบทั้งหมด จากชนิดที่พบในฤดูฝนแจกแจงตามสังคมป่าได้ คือ พบในสังคมป่าดิบแล้งจำนวน 46 ชนิด คิดเป็นร้อยละ 70.76 ของจำนวนชนิดที่สำรวจพบทั้งหมด และเป็นชนิดที่พบเฉพาะในป่าดิบแล้งจำนวน 18 ชนิด คิดเป็นร้อยละ 27.69 ของจำนวนชนิดที่สำรวจพบทั้งหมด ในสังคมป่าเต็งรังพบจำนวนทั้งหมด 42 ชนิด คิดเป็นร้อยละ 64.61 ของจำนวนชนิดที่สำรวจพบทั้งหมด และเป็นชนิดที่พบเฉพาะในป่าเต็งรังจำนวน 15 ชนิด คิดเป็นร้อยละ 23.07 ของจำนวนชนิดที่สำรวจพบทั้งหมด และสัตว์เลื้อยคลานที่แพร่กระจายในป่าทั้ง 2 ประเภทจำนวน 28 ชนิด คิดเป็นร้อยละ 43.07 ของจำนวนชนิดที่สำรวจพบทั้งหมด

2.2 ชนิดสัตว์เลื้อยคลานในฤดูแล้ง

สัตว์เลื้อยคลานที่พบในฤดูแล้งมีจำนวนทั้งหมด 38 ชนิด (28 สกุล 10 วงศ์) คิดเป็นร้อยละ 58.46 ของจำนวนชนิดที่สำรวจพบทั้งหมด และเป็นชนิดที่พบเฉพาะฤดูแล้ง 4 ชนิด คิดเป็นร้อยละ 6.15 ของจำนวนชนิดที่สำรวจพบทั้งหมด จากชนิดที่พบในฤดูแล้งแจกแจงตามสังคมป่าได้ คือ พบในสังคมป่าดิบแล้งจำนวน 23 ชนิด คิดเป็นร้อยละ 35.38 ของจำนวนชนิดที่สำรวจพบทั้งหมด และเป็นชนิดที่พบเฉพาะในป่าดิบแล้งจำนวน 9 ชนิด คิดเป็นร้อยละ 13.84 ของจำนวนชนิดที่สำรวจพบทั้งหมด ในสังคมป่าเต็งรังพบจำนวนทั้งหมด 22 ชนิด คิดเป็นร้อยละ 33.84 ของจำนวนชนิดที่สำรวจพบทั้งหมด และเป็นชนิดที่พบเฉพาะในป่าเต็งรังจำนวน 9 ชนิด คิดเป็นร้อยละ 13.84 ของจำนวนชนิดที่สำรวจพบทั้งหมด และชนิดที่พบแพร่กระจายในป่าทั้ง 2 ประเภทในฤดูแล้ง จำนวน 20 ชนิด คิดเป็นร้อยละ 30.76 ของจำนวนชนิดที่สำรวจพบทั้งหมด

สัตว์เลื้อยคลานที่พบทั้ง 2 ฤดูกาลจำนวน 34 ชนิด และฤดูฝนกับฤดูแล้งมีค่าดัชนีความคล้ายคลึงร้อยละ 68.68 ซึ่งแตกต่างกันเกือบร้อยละ 50 และความแตกต่างค่อนข้างชัดเจนในช่วงรอยต่อระหว่างฤดูกาล กล่าวคือ ในเดือนตุลาคม 2550 (ปลายฤดูฝน) พบ 23 ชนิดส่วนในเดือนพฤศจิกายน 2550 (ต้นฤดูแล้ง) พบ 15 ชนิด และในเดือนกุมภาพันธ์ 2551 (ปลายฤดูแล้ง) พบ 17 ชนิด ส่วนในเดือนมีนาคม 2551 (ปลายฤดูแล้งต่อฤดูฝน) พบ 26 ชนิด และยังเป็นกลุ่มสัตว์เลื้อยคลานที่มีจำนวนชนิดแตกต่างในแต่ละฤดูเป็นสัดส่วนมากกว่าสัตว์เลื้อยคลานกลุ่มอื่น รวมทั้งพบในฤดูฝนเป็นจำนวนชนิดมากกว่าในฤดูแล้ง ซึ่งงูหลายชนิดได้พบเฉพาะฤดูฝน อาจเนื่องจากอาหารเป็นปัจจัยสำคัญเพราะงูหลายชนิดกินสัตว์สะเทินน้ำสะเทิน และสัตว์เลื้อยถูกด้วยนมชนิดมีขนาดเล็ก (Pough *et al.*, 2004; Marks *et al.*, 2006) ซึ่งสัตว์สะเทินน้ำสะเทินจะออกจากที่หลบซ่อนตัวทำให้มีความหลากหลายชนิดมากขึ้น หลายชนิดมีกิจกรรมมากในช่วงต้นฤดูฝน หรือในช่วงฤดูฝน เพราะถึงช่วงฤดูสืบพันธุ์ (Heyer, 1973; จารุจินต์, 2531; Duellman & Trueb, 1994 ; ไสว และ กัลยาณี, 2544)

3. ชนิดสัตว์เลื้อยคลานกับจำนวนตัวที่พบ

สัตว์เลื้อยคลานที่พบจำนวนตัวมากที่สุดและพบตลอดทั้งปี คือ กิ้งก่าหัวแดง โดยพบมากในป่าเต็งรังในเดือนสิงหาคมกับในเดือนกันยายนและส่วนมากเป็นกิ้งก่าวัยอ่อน ซึ่งเป็นช่วงเวลาหลังจากฟักออกจากไข่ คือในเดือนพฤษภาคมถึงเดือนมิถุนายน หรือในเดือนกรกฎาคมถึงเดือนสิงหาคม (Radder & Shanbhag, 2004) รองลงมาคือ ตุ๊กแกป่าตะวันออก โดยพบมากที่สุดในเดือนสิงหาคมแต่พบจำนวนใกล้เคียงกันเกือบตลอดทั้งปี ยกเว้นเดือนมกราคมที่พบเพียง 2 ตัว อาจเนื่องจากความชื้นสัมพัทธ์ที่ลดต่ำลงตั้งแต่ปลายเดือนธันวาคมถึงเดือนมกราคมจึงเป็นปัจจัยทำให้พบตุ๊กแกป่าตะวันออกจำนวนน้อยในเดือนมกราคม และกิ้งก่าแก้วเหนือ พบมากในป่าดิบแล้งในเดือนกรกฎาคมถึงเดือนกันยายน

สัตว์เลื้อยคลานที่พบส่วนมากเป็นชนิดที่พบจำนวนตัวน้อย หรือเป็นชนิดที่พบได้เฉพาะสังคมป่า หรือเป็นชนิดที่พบเฉพาะฤดูกาล ซึ่งอาจเนื่องจากความต้องการจำเพาะหรือปัจจัยทางด้านนิเวศ ทำให้มีการแพร่กระจายแคบ หรือแพร่กระจายกว้างเฉพาะฤดูกาล ยกตัวอย่าง จิ้งเหลนด้วงปีกธงชัย (*Davewakeum miriamae*) งูคินบ้าน (*Ramphotyphlops braminus*) งูคินใหญ่อินโดจีน (*Typhlops diardi*) ซึ่งเป็นชนิดที่ส่วนมากอาศัยอยู่ใต้ดินหรือใต้กองเศษซากพืช หรือบางชนิดมีขนาดเล็กทำให้มีโอกาสมพบน้อยกว่าชนิดที่มีขนาดใหญ่กว่า เช่น กลุ่มจิ้งจกในสกุลจิ้งจกเขาสูง (Genus *Hemiphyllodactylus*) เป็นต้น หรือบางชนิดมีสีสันทกมลกลืนกับสภาพแวดล้อม เช่น ตุ๊กแกบินหางหยัก (*Ptychozoon lionotum*) และกิ้งก่าน้อยหางยาว (*Takydromus sexlineatus ocellatus*) เป็นต้น

4. ชนิดสัตว์เลื้อยคลานกับสถานภาพปัจจุบัน

สัตว์เลื้อยคลานที่พบจำแนกได้เป็น 4 กลุ่มตามการจัดสถานภาพของ Nabhitabhata & Chantard (2005) คือ (1) ชนิดที่มีสถานภาพใกล้สูญพันธุ์ (Endanger) มี 1 ชนิด ได้แก่ เต่าเหลือง

(*Indotestudo elongata*) (2) ชนิดที่มีสถานภาพเป็นชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่น (Endemic) มี 2 ชนิด ได้แก่ ตุ๊กแกป่าคองพญาเย็น (*Cyrtodactylus angularis*) และจิ้งจกหินเมืองกาญจน์ (*Gehyra lacerata*) (3) ชนิดที่มีสถานภาพใกล้ถูกคุกคาม (Near Threatened) มี 5 ชนิด ได้แก่ ตุ๊กแกป่าตะวันออก จิ้งเหลนคิ้วปักธงชัย งูปล้องหวายหัวดำ (*Calliophis maculiceps*) ตะกวด (*Varanus bengalensis*) และแย้อีสาน (*Leiolepis reevesii rubritaeniata*) และ (4) ชนิดที่มีสถานภาพเป็นกังวลน้อย (Least concern) มี 57 ชนิด เช่น กิ้งก่าเขาหนามสั้น (*Acanthosaura crucigera*) ตุ๊กแกบินหางหยัก จิ้งจกเขาสูงยูนนาน (*Hemiphyllodactylus yunnanensis*) จิ้งเหลนลายอินโดจีน (*Lipinia vittigera*) งูดินบ้านงูทางมะพร้าวดำ (*Coelognathus flavolineatus*) งูคอขั้วนหัวลายสามเหลี่ยม (*Sibynophis triangularis*) งูทับสมิงคลา (*Bungarus candidus*) งูกะปะ (*Calloselasma rhodostoma*) และงูเขียวหางไหม้ท้องเขียว (*Popeia popeiorum*) เป็นต้น

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

จากการสำรวจในสังคมป่าดิบแล้งและป่าเต็งรังระหว่างเดือนตุลาคม 2550 ถึงเดือนกันยายน 2551 พบสัตว์เลื้อยคลานจำนวนทั้งหมด 2 อันดับ 12 วงศ์ 46 สกุล 65 ชนิด และพบในสังคมป่าดิบแล้ง 48 ชนิด เป็นชนิดที่พบเฉพาะในป่าดิบแล้งจำนวน 20 ชนิด ในสังคมป่าเต็งรังพบจำนวนทั้งหมด 45 ชนิด และเป็นชนิดที่พบเฉพาะในป่าเต็งรังจำนวน 17 ชนิด และสัตว์เลื้อยคลานที่พบแพร่กระจายได้ในป่าทั้ง 2 ประเภทจำนวน 28 ชนิด ซึ่งสัตว์เลื้อยคลานที่พบในป่าดิบแล้งและในป่าเต็งรังมีค่าดัชนีความคล้ายคลึงร้อยละ 60.22

สัตว์เลื้อยคลานที่พบในฤดูฝนมีจำนวนทั้งหมด 61 ชนิด (45 สกุล 12 วงศ์) และเป็นชนิดที่พบเฉพาะฤดูฝน 27 ชนิด พบในสังคมป่าดิบแล้งจำนวน 46 ชนิด เป็นชนิดที่พบเฉพาะในป่าดิบแล้งจำนวน 18 ชนิด และในสังคมป่าเต็งรังพบจำนวนทั้งหมด 42 ชนิด เป็นชนิดที่พบเฉพาะในป่าเต็งรังจำนวน 15 ชนิด และสัตว์เลื้อยคลานที่แพร่กระจายในป่าทั้ง 2 ประเภทจำนวน 28 ชนิด ส่วนสัตว์เลื้อยคลานที่พบในฤดูแล้งมีจำนวนทั้งหมด 38 ชนิด (28 สกุล 10 วงศ์) และเป็นชนิดที่พบเฉพาะฤดูแล้ง 4 ชนิด พบในสังคมป่าดิบแล้งจำนวน 23 เป็นชนิดที่พบเฉพาะในป่าดิบแล้งจำนวน 9 ชนิด และในสังคมป่าเต็งรังพบจำนวนทั้งหมด 22 ชนิด เป็นชนิดที่พบเฉพาะในป่าเต็งรังจำนวน 9 ชนิด และชนิดที่พบแพร่กระจายในป่าทั้ง 2 ประเภทในฤดูแล้ง จำนวน 20 ชนิด ซึ่งสัตว์เลื้อยคลานที่พบทั้ง 2 ฤดูกาลจำนวน 34 ชนิด ฤดูฝนและในฤดูแล้งมีค่าดัชนีความคล้ายคลึงร้อยละ 68.68

ชนิดสัตว์เลื้อยคลานที่พบจำนวนตัวมากที่สุดและพบตลอดทั้งปี คือ กิ้งก่าหัวแดง โดยพบมากในป่าเต็งรัง รองลงมาคือ ตุ๊กแกป่าตะวันออก ที่พบเฉพาะในป่าดิบแล้ง และกิ้งก่าแก้วเหนือ ที่พบมากใน

ป่าดิบแล้ง และสัตว์เลื้อยคลานที่พบจำแนกได้เป็น 4 กลุ่มตามสถานภาพปัจจุบัน คือ (1) ชนิดที่มีสถานภาพใกล้สูญพันธุ์ มี 1 ชนิด (2) ชนิดที่มีสถานภาพเป็นชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่น มี 2 ชนิด (3) ชนิดที่มีสถานภาพใกล้สูญคุกคาม มี 5 ชนิด และ (4) ชนิดที่มีสถานภาพเป็นกังวลน้อย มี 57 ชนิด

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาความหลากหลายชนิดของสัตว์เลื้อยคลานในระยะยาวและต่อเนื่องเพื่อการเปลี่ยนแปลงของชนิดควบคู่ไปกับการศึกษาปัจจัยแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปในพื้นที่

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบชนิดของสัตว์เลื้อยคลานระหว่างพื้นที่ที่ถูกรบกวนหรือเข้าถึงได้ง่ายกับพื้นที่ที่ถูกรบกวนน้อยหรือไม่ถูกรบกวนหรือเข้าถึงได้ยาก เพื่อศึกษาผลกระทบที่อาจเกิดจากการเข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่ และโดยเฉพาะกับชนิดที่ใกล้สูญพันธุ์

คำนิยม

การศึกษาครั้งนี้สำเร็จได้ตามวัตถุประสงค์จากการสนับสนุนและช่วยเหลือจากบุคคลหลายคน ข้าพเจ้าขอขอบคุณหัวหน้าทักษิณ อาชวคม หัวหน้าสถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกราชที่ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในทุกด้านระหว่างเก็บข้อมูล ขอขอบคุณอาจารย์วุฒิ ทักษิณธรรม สำหรับการช่วยเก็บข้อมูลภาคสนาม ขอขอบคุณ Mr. Jacques G. Hill สำหรับข้อมูลการพบสัตว์เลื้อยคลานบางชนิด และขอขอบคุณคำแนะนำรวมทั้งการตรวจทานต้นฉบับจากคุณยอดชาย ช่วยเงิน

เอกสารอ้างอิง

- จารุจินต์ นภิตะภักฎ. 2531. สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก. องค์การคำครุสภา, กรุงเทพมหานคร.
- ณรงค์ฤทธิ์ สุขปรากฏ. 2546. ความหลากหลายชนิด และถิ่นที่อยู่อาศัยของสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก และสัตว์เลื้อยคลาน ในอุทยานแห่งชาติน้ำตกพลี๊ว จังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ไพบุลย์ จินตกุล. 2547. ภูมิพืชในประเทศไทย. สำนักพิมพ์มติชน. กรุงเทพมหานคร.
- วิโรจน์ นุตพันธ์. 2525. สัตว์เลื้อยคลานและครึ่งบกครึ่งน้ำที่มีแนวโน้มน่าจะสูญพันธุ์. วารสารสัตว์ป่าเมืองไทย. 3 (2) : 62-69.
- ศศิธร หาสิน. 2551. ความหลากหลายชนิดและโครงสร้างสังคมของมดบริเวณสถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกราช จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกราช. 2551. ข้อมูลทั่วไปของสถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกราช. แหล่งที่มา : <http://www.tistr.or.th/sakaerat/index.php>, 9 ตุลาคม 2551
- ไสว วังหงษา และกัลยาณี บุญเกิด. 2544. สัตว์มีกระดูกสันหลังที่ถูกรถชนตายในพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน, น. 103-117. ใน ผลงานวิจัยและรายงานความก้าวหน้างานวิจัย ประจำปี 2544, ส่วนผลิตสื่อ กรมป่าไม้, กรุงเทพฯ.

- Chuaynkern, Y., J. Nabhitabhata, C. Inthara, M. Kamsook & K. Somsri. 2005. A new species of the Water skink *Tropidophorus* (Reptilia: Squamata: Scincidae) from Northeast Thailand. **The Thailand Natural History Museum Journal**. 1 (2): 165-175.
- Corn, P. S. 1994. Straight-line drift fences and pitfall traps. pp. 109-117. *In* Heyer WR, Donnelly MA, McDiarmid RW, Hayek LC, Foster MS, editors. **Measuring and monitoring biological diversity: Standard methods for amphibians**. Smithsonian Institution Press, Washington.
- Cox, M.J. 1991. **The Snakes of Thailand and Their Husbandry**. Krieger publishing Company, Florida.
- Cox, M. J., P. P. van Dijk, J. Nabhitabhata & K. Thirakhupt. 1998. **A Photographic Guide to Snakes and Other Reptiles of Thailand and South-East Asia**. Asia Books Co., Ltd, Bangkok.
- Duellman, W.E. & Trueb, L. 1994. **Biology of amphibians**. London: The Johns Hopkins Press.
- Heyer, W. R. 1973. Ecological Interactions of Frog Larvae at a Seasonal Tropical Location in Thailand. **Journal of Herpetology**. 7 (4): 337-361.
- Hikida, T., N.L. Orlov, J. Nabhitabhata & H. Ota. 2002. Three new depressed-bodied water skinks of the genus *Tropidophorus* (Lacertilia: Scincidae) from Thailand and Vietnam. **Current Herpetology**. 21: 9-23.
- Honda, M., J. Nabhitabhata, H. Ota & T. Hikida. 1997. A new species of *Dibamus* (Squamata: Dibamidae) from Thailand. **Raffles Bulletin of Zoology**. 45: 276-279.
- IUCN. 2008. **IUCN Red list of threatened species 2008**. International Union for the Conservation of Nature (IUCN), Gland, Switzerland. Available Source: www.iucn.org, August 20, 2008.
- Marks, R., P. Pauline, C. Rewa, J. A. Cruz, L. Weir, B. Herrington, C. Jenkins, C. Peterson & R. Babb. 2006. **Amphibians and Reptiles**. Available source: <ftp://ftp-fc.sc.egov.usda.gov/WHMI/WEB/pdf/TechnicalLeaflets/AmphibiansReptiles.pdf>, October 3, 2008.
- Nabhitabhata, J., T. Chan-ard & Y. Chuaynkern. "2000"2004. **Checklist of Amphibians and Reptiles in Thailand**. Office of Environmental Policy and Planning, Bangkok.
- Nabhitabhata, J. & T. Chan-ard. 2005. **Thailand Red Data: Mammals, Reptiles and Amphibians**. Office of Natural Resources and Environmental Policy and Planning, Bangkok.
- Ota, H. & J. Nabhitabhata. 1991. A new species of *Gekko* (Gekkonidae: Squamata) from Thailand. **Copeia**. 1991: 503-509.
- Pough, F. H., R. M. Andrews, J.E. Cadle, M. L. Crump, A.H. Savitzky & K.D. Wells. 2004. **Herpetology**. Prentice Hall, New Jersey.
- Radder, R. S. & B. A. Shanbhag. 2004. Factors influencing offspring traits in the oviparous multi-clutched lizard, *Calotes versicolor* (Agamidae). **Journal of Biosciences** 29 (1) : 105-110.
- Shepherd, C. R. & V. Nijman. 2008. **Pet Freshwater Turtle and Tortoise Trade in Chatuchak Market, Bangkok, Thailand**. TRAFFIC Southeast Asia, Petaling Jaya, Malaysia.
- Sorensen T. 1948. A method of establishing groups of equal amplitude in plant sociology based on similarity of species and its application to analyses of the vegetation on Danish commons. **Biologiske Skrifter / Kongelige Danske Videnskabernes Selskab**. 5 (4): 1-34.

Taylor E. H. 1963. The lizards of Thailand. *The University of Kansas Science Bulletin* 44 (14) : 687-1077.

_____ 1965. The serpent of Thailand and adjacent waters. *The University of Kansas Science Bulletin* 45 (9) : 609-1096.

ตารางผนวกที่ 1 รายชื่อชนิด ข้อมูลการพบในสังคมป่าดิบแล้งกับป่าเต็งรังและการพบในฤดูฝนกับฤดูแล้งของสัตว์เลื้อยคลาน ระหว่างเดือนตุลาคม 2550 ถึงเดือนกันยายน 2551 ในพื้นที่สถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกราช จังหวัดนครราชสีมา

ชื่อสามัญ	ชื่อวิทยาศาสตร์	ป่าดิบแล้ง		ป่าเต็งรัง	
		ฤดูฝน	ฤดูแล้ง	ฤดูฝน	ฤดูแล้ง
1. อันดับกิ้งก่าและงู (Order Squamata)					
1.1 วงศ์กิ้งก่า (Family Agamidae)					
1. กิ้งก่าเขาหนามสั้น	<i>Acanthosaura crucigera</i>	1	0	0	0
2. กิ้งก่าแก้วเหนือ	<i>Calotes emma alticristata</i>	1	1	1	1
3. กิ้งก่าหัวสีฟ้า	<i>Calotes mystaceus</i>	1	0	1	1
4. กิ้งก่าหัวแดง	<i>Calotes versicolor</i>	1	1	1	1
5. กิ้งก่าบินปีกส้มจันทบูรณี	<i>Draco maculatus haasei</i>	1	0	0	0
6. แอ้อีสาน	<i>Leiolepis reevesii rubritaeniata</i>	0	0	1	1
1.2 วงศ์ตุ๊กแก (Family Gekkonidae)					
7. ตุ๊กแกป่าคงพญาเย็น	<i>Cyrtodactylus angularis</i>	1	1	1	0
8. ตุ๊กแกป่าตะวันออก	<i>Cyrtodactylus intermedius</i>	1	1	0	0
9. จิ้งจกคินลายจุด	<i>Dixonius siamensis</i>	1	1	1	1
10. จิ้งจกหินเมืองกาญจน์	<i>Gehyra lacerata</i>	1	0	1	1
11. จิ้งจกหินสีจาง	<i>Gehyra mutilata</i>	1	1	1	0
12. ตุ๊กแกบ้าน	<i>Gekko gecko</i>	1	1	1	1
13. จิ้งจกหางหนาม	<i>Hemidactylus frenatus</i>	1	0	1	1
14. จิ้งจกหางแบนเล็ก	<i>Hemidactylus platyurus</i>	1	0	1	1
15. จิ้งจกเขาสูงมลายู	<i>Hemiphyllodactylus typus</i>	0	0	1	1
16. จิ้งจกเขาสูงยูนนาน	<i>Hemiphyllodactylus yunnanensis</i>	0	1	0	0
17. ตุ๊กแกบินหางหยัก	<i>Ptychozoon lionotum</i>	1	0	0	0
1.3 วงศ์กิ้งก่าหน้อยหางยาว (Family Lacertidae)					
18. กิ้งก่าหน้อยหางยาว	<i>Takydromus sexlineatus ocellatus</i>	0	0	1	1
1.4 วงศ์จิ้งเหลน (Family Scincidae)					
19. จิ้งเหลนคิ้วปีกธงชัย	<i>Davewakeum miriamae</i>	1	0	1	0
20. จิ้งเหลนหางยาว	<i>Eutropis longicaudata</i>	1	1	1	0
21. จิ้งเหลนบ้าน	<i>Eutropis multifasciata</i>	1	1	1	1
22. จิ้งเหลนหลากลาย	<i>Eutropis macularia</i>	1	1	1	1

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ชื่อสามัญ	ชื่อวิทยาศาสตร์	ป่าดิบแล้ง		ป่าเต็งรัง	
		ฤดูฝน	ฤดูแล้ง	ฤดูฝน	ฤดูแล้ง
23. จิ้งเหลนลายอินโดจีน	<i>Lipinia vittigera</i>	1	1	0	0
24. จิ้งเหลนเขียวท้องเหลือง	<i>Riopa bowringii</i>	1	1	1	1
25. จิ้งเหลนดินจุดดำ	<i>Scincella melanosticta</i>	1	1	0	0
26. จิ้งเหลนดินคงพญาเย็น	<i>Scincella reevesii</i>	1	1	0	0
27. จิ้งเหลนภูเขาเกล็ดเรียบ	<i>Sphenomorphus maculatus</i>	1	1	1	0
1.5 วงศ์เหี้ย (Family Varanidae)					
28. ตะกวด, แลน	<i>Varanus bengalensis</i>	1	0	0	1
1.6 วงศ์งูพิษอ่อน (Family Colubridae)					
29. งูเขียวหัวจิ้งจก	<i>Ahaetulla prasina prasina</i>	1	0	1	0
30. งูเขียวบอน	<i>Boiga cyanea</i>	1	0	0	0
31. งูแม่ตะงาว	<i>Boiga multomaculata</i>	0	0	1	0
32. งูเส้าหางม้าเล็ก	<i>Boiga siamensis</i>	1	0	1	0
33. งูเขียวพระอินทร์	<i>Chrysopelea ornata ornatissima</i>	0	0	1	0
34. งูทางมะพร้าวดำ	<i>Coelognathus flavolineatus</i>	1	0	0	0
35. งูสายม่านเกล็ดใต้ตาใหญ่	<i>Dendrelaphis subocularis</i>	0	0	1	1
36. งูปล้องฉนวนอินเดียน	<i>Dryocalamus davisonii</i>	1	1	1	0
37. งูสร้อยเหลือง	<i>Lycodon capucinus</i>	0	1	0	0
38. งูปล้องฉนวนลาว	<i>Lycodon laoensis</i>	1	0	0	0
39. งูปล้องฉนวนบ้าน	<i>Lycodon subcinctus subcinctus</i>	1	0	1	0
40. งูปีแก้วลายกระ	<i>Oligodon cinereus</i>	0	0	1	0
41. งูปีแก้วลายเต็ม	<i>Oligodon fasciolatus</i>	0	0	1	1
42. งูออกไทย งูออกหลังลาย	<i>Oligodon taeniatus</i>	0	0	1	1
43. งูสิงหางลาย	<i>Ptyas mucosus</i>	0	0	1	0
44. งูกอขี้วัวหัวลายสามเหลี่ยม	<i>Sibynophis triangularis</i>	1	1	0	0
45. งูปลิง	<i>Enhydris plumbea</i>	0	0	1	0
46. งูหมอก	<i>Psammodynastes pulverulentus</i>	1	0	1	0
47. งูลายสาบเขียวขี้วันดำ	<i>Rhabdophis nigrocinctus</i>	1	1	0	0
48. งูลายสาบคอแดง	<i>Rhabdophis subminiatus</i>	1	0	0	0
49. งูลายสอสวน	<i>Xenochrophis flavipunctatus</i>	1	0	1	0
50. งูลายสอใหญ่	<i>Xenochrophis piscator piscator</i>	1	1	0	0
51. งูกินทากเกล็ดสั้น	<i>Pareas carinatus</i>	0	0	0	1
52. งูกินทากจุดขาว	<i>Pareas margaritophorus</i>	1	0	0	0
1.7 วงศ์งูเห่า (Family Elapidae)					
53. งูทับสมิงคลา	<i>Bungarus candidus</i>	1	0	1	0
54. งูปล้องหวายหัวดำ	<i>Calliophis maculiceps</i>	0	0	0	1

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ชื่อสามัญ	ชื่อวิทยาศาสตร์	ป่าดิบแล้ง		ป่าเต็งรัง	
		ฤดูฝน	ฤดูแล้ง	ฤดูฝน	ฤดูแล้ง
55. งูเห่าพ่นพิษสยาม	<i>Naja siamensis</i>	0	0	1	0
56. งูจงอาง	<i>Ophiophagus hannah</i>	1	0	0	0
1.8 วงศ์งูเหลือม (Family Pythonidae)					
57. งูเหลือม	<i>Python reticulatus reticulatus</i>	1	0	0	0
1.9 วงศ์งูดิน (Family Typhlopidae)					
58. งูดินธรรมดา, งูดินบ้าน	<i>Ramphotyphlops braminus</i>	0	0	1	0
59. งูดินใหญ่อินโดจีน	<i>Typhlops diardi</i>	1	0	0	0
1.10 วงศ์งูเขียวหางไหม้ (Family Viperidae)					
60. งูกะปะ	<i>Calloselasma rhodostoma</i>	0	0	1	1
61. งูเขียวหางไหม้ท้องเหลือง	<i>Cryptelytrops albolabris</i>	0	0	1	0
62. งูเขียวหางไหม้ดำโต	<i>Cryptelytrops macrops</i>	1	1	1	0
63. งูเขียวหางไหม้ท้องเขียว	<i>Popeia popeiorum</i>	1	0	1	0
2. อันดับเต่า (Order Testudines)					
2.1 วงศ์เต่าน้ำจืด (Family Bataguridae)					
64. เต่าแดง	<i>Cyclemys dentata</i>	1	1	1	0
2.2 วงศ์เต่าบก (Family Testudinidae)					
65. เต่าเหลือง, เต่าเพ็ก	<i>Indotestudo elongata</i>	1	0	1	1
รวม		46	23	42	22

หมายเหตุ ; 1 คือ ข้อมูลการพบ

0 คือ ข้อมูลการไม่พบ